

Nr 275.

Av herr **Olsson, Oscar, m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition angående löne- och pensionsreglering för befattningshavare vid rikets universitet samt karolinska mediko-kirurgiska institutet.*

Det är ägnat att väcka uppmärksamhet även hos andra än de i saken direkt intresserade, att i Kungl. Maj:ts proposition nr 115, som innebär en väsentlig förhöjning i lönerna för professorerna och andra lärarkategorier vid universiteten, icke föreslås någon nämnvärd förbättring av docenternas ekonomiska läge. Hela deras faktiska löneförhöjning enligt propositionen uppgår blott till 200 kronor. Att de alltså praktiskt taget ställts utanför, är så mycket mera anmärkningsvärt, som riksdagen vid docentstipendiernas senaste reglering 1919 fastställde en viss proportion mellan dessa och professorslönerna. Visserligen kan det göras gällande, att detta ej medfört någon förpliktelse för riksdagen att vid senare löneregleringar iakttaga samma proportion, men å andra sidan synes man kunna kräva, att en mycket stark motivering förebringas för att, på sätt som nu skett, ställa docenterna utanför, medan för alla övriga universitetslärare en avsevärd löneförhöjning föreslås. En sådan motivering har emellertid icke framlagts och kan icke heller förebringas. Docentkåren är lika nödvändig som någonsin såväl för undervisningen som för en tillfredsställande rekrytering av universitetens ordinarie lärarplatser, och befodringsutsikterna för docenterna äro ingalunda bättre än förr. Det är följaktligen lika nödvändigt att allt fortfarande sörja för, att de bästa vetenskapliga begåvningarna bland den studerande ungdomen erhålla tillräckligt ekonomiskt stöd för sin utbildning, så att docentkårens rekrytering icke begränsas enbart till de ekonomiskt bäst situerade vetenskapsidkarna.

De i den kungl. propositionen anförda skrivelserna från docentföreningarna giva vid handen, att flera frågor rörande docenternas ställning torde behöva underkastas en utredning. Dessa äro dock icke så nära förbundna med stipendiefrågan, att denna ej mycket väl skulle kunna lösas för sig, i samband med löneregleringen för övriga universitetslärare. Med hänsyn till den för dessa föreslagna löneökningen synes det icke obilligt, att docentstipendierna sättas 1,000 kr. högre än det i propositionen föreslagna beloppet och alltså bestämmas till 7,000 kr.

Bland de frågor, som, enligt vad ovan nämnts, synas böra utredas, är även den om möjlighet för särskilt förtjänta docenter att erhålla förlängning av *Bihang till riksdagens protokoll 1925. 3 saml. 76 häft. (Nr 275—277.)* 1

tiden för åtnjutande av docentstipendium. Ett uppskov med denna frågas avgörande kan emellertid medföra den olägenheten, att universiteten nödgas frångå en och annan högeligen förtjänt vetenskapsidkare ett redan under sju år innehaft stipendium och därigenom tillfoga undervisningen och forskningen en synnerligen kännbar förlust. Det synes under sådana omständigheter föreliggande skäl för riksdagen att provisoriskt medgiva en utsträckning av den nu stadgade stipendietiden med ytterligare ett år för särskilt förtjänta docenter.

I samband med docentstipendierna torde uppmärksamhet även böra ägnas de utländska universitetslektorernas arvoden, vilka i den kungl. propositionen liksom förut satts i relation till docentstipendierna. Visserligen synes, med hänsyn till anställningens natur och rådande valutaförhållanden, det av Kungl. Maj:t för dem föreslagna arvodet, 6,600 kr., icke kunna anses i och för sig alltför lågt beräknat, men då å andra sidan den redan fastslagna proportionen ej torde böra utan starka skäl rubbas, ha vi ansett oss böra yrka motsvarande höjning i fråga om dessa sju arvoden för universitetslektorer.

Med hänvisning till det anförda hemställa vi alltså, att riksdagen måtte besluta,

1) att docentstipendierna skola bestämmas till 7,000 kronor och universitetslektorernas arvoden till 7,600 kronor, samt att i staterna för rikets båda universitet och karolinska institutet den höjning vidtages av anslagsbeloppen, som erfordras vid ett bifall till denna hemställan,

2) att i avvaktan på eventuell utredning till nästkommande riksdag rörande docenternas ställning medgiva utsträckning av den nu stadgade tiden för åtnjutande av docentstipendium med ytterligare ett år för särskilt förtjänt docent.

Stockholm den 16 april 1925.

Oscar Olsson.

Ivan Pauli.

K. G. Westman.
